

Tytuł: Chorągiew procesyjna

Matka Boska z Jezusem - Hodegetria

Autor, warsztat: nieznany, południowo wschodnia
Polska, łemkowski

Czas powstania: XVIII/XIX wiek

Technika, materiał: olej na płótnie

Wymiary (W x S): 67 cm x 56 cm

Obraz był w przeszłości chorągwią procesyjną, stąd jego dwustronny charakter. Przedstawienie jest zgodne z ikonograficznym typem Hodegetrii. Szaty Matki Bożej są w kolorach niebieskich i czerwonych, bez żadnych ornamentów. Wyjątek stanowią dwie gwiazdy: na czole i prawym ramieniu Maryi. Jezus siedzący na ramieniu Maryi trzyma w lewym ręku zamkniętą księgę - ewangeliarz. Jest to ważny symbol podkreślający, że Chrystus przynosi nowe prawo - ewangelię. Dzieciątko Jezus prawą ręką pozdrawia i błogosławi w charakterystyczny i typowy sposób. Nad aureolą Jezusa widnieją litery z języka greckiego (O ω N – czyli „Ten który jest” - imię objawione Mojżeszowi przez Boga przy Krzewie Gorejącym). Dla ikon greckich kolejność liter jest następująca: (ω O N). Dla ikon ruskich i unickich jest inna i wynika z faktu, że czytanie następuje wierszami. Mamy więc: (O ω N) – co potwierdza unicki krąg kulturowy powstania ikony.

Hodegetria to jedno z najstarszych wyobrażeń Maryi z Jezusem. Słowo „hodegetria” tłumaczone jest jako: Przewodniczka, Wskazująca Drogę. Tą drogą jest oczywiście Jezus Chrystus a celem zbawienie. Matka Boska przedstawiona jest w półpostaci, poważna i dostojna. Prawą ręką wskazuje na Syna. Chrystus, choć jest dzieckiem, nie jest przedstawiony jako budzące tklivość niemowlę ale jako młodzieniec – Emmanuel – uobecnienie Boga.